

Jõelähtme valla eelarvestrateegia 2026-2029

Sisukord

Sissejuhatus.....	3
1. Sotsiaalmajanduslik keskkond.....	4
1.1 Eesti majanduskeskkond	4
1.2 Jõelähtme vald	5
2. Tulude prognoos.....	6
2.1 Maksutulud	6
2.2 Muud tulud.....	7
3. Kulude prognoos	8
3.1 Põhitegevuse kulud.....	9
3.2 Investeeringud	11
3.3 Finantseerimistegevus.....	13
4. Sõltuvad üksused	14
5. Finantsdistsipliin	15
5.1 Tundlikkusanalüüs	17
6. Kokkuvõte	19

Sissejuhatus

Jõelähtme valla eelarvestrateegia on valla arengukaval tuginev finantsplaan nelja eelseisva eelarveaasta kohta. Kohustus eelarvestrateegia koostamiseks on sätestatud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusega, mille alusel põhineb strateegia koostamine vajadusel planeerida arengukavaga sätestatud eesmärkide saavutamiseks kavandatavate tegevuste kestlik finantseerimine.

Saavutamaks eelpool kirjeldatud eesmärki annab Jõelähtme valla eelarvestrateegia ülevaate Eesti majanduskeskkonnast ja valla finantsolukorrast, toob välja põhitegevuse tulude ja kulude prognoosi, investeerimis- ja finantseerimistegevuse, likviidsete varade muutuse, võimalikud riskistsenaariumid ning sätestab finantsdistsipliini tagamise meetmed.

Eelarvestrateegia on kooskõlas Jõelähtme valla arengukavaga aastateks 2026 kuni 2035. Jõelähtme vallavolikogu vaatab eelarvestrateegia iga-aastaselt üle ja kinnitab esitamiseks Rahandusministeeriumile.

1. Sotsiaalmajanduslik keskkond

1.1 Eesti majanduskeskkond

Rahandusministeeriumi 2025. aasta suvise majandusprognoosi kohaselt majanduse aeglane taastumine jätkub. 2025. aastaks oodatakse 0,8 protsendilist SKP kasvu, mis 2026. aastal kiireneb 2,5 protsendini. Ebakindlus majanduses on jätkuvalt suur, kuid ettevõtted ja majapidamised on siiski teatud määral valmis oma investeerimis- ja tarbimisplaane ellu viima. Välisnõudlus kosub aegamisi ja ettevõtete ekspordivõimalused paranevad. Lisandväärtus hakkab majanduses tasapisi kasvama laiapõhjaselt erinevatel tegevusaladel.

Tööpuudus püsib 2025. aastal tavapäraselt kõrgemal tasemel, kuid hakkab alates 2026. aastast tasapisi alanema. Tööhõive langus jätkub käesoleval aastal, kuid pöörduv tõusule 2026. aastal, mil majandus saab taas hoo sisse. Hõive kasv pidurdub prognoosi lõpuaastatel, sest tööturul osalemise määr on juba praegu kõrge ja tööjõu pakkumine piiratud. Tööpuuduse määr alaneb järgnevatel aastatel, jõudes 2029. aastaks 6,6%ni ehk ligikaudu oma pikaajalise keskmise tasemele.

Keskmise palga kasvutempo aeglustub, jõudes prognoosiperioodi lõpuks 4,4% juurde. Keskmise netopalga ostujõud taastub 2021. aasta tasemele 2026. aastal.

Kohalike omavalitsuste eelarvepuudujääk ulatus 2024. aastal 0,4%ni SKPst. Suur defitsiit oli tingitud omavalitsuste tulude reaalhindadest vähenemisest 2021. aastast alates ja kulude kiirest kasvust (sh kasvanud Euriborist). Kuna 2025. aastal on kohalike omavalitsuste valimised, mis tavapäraselt on kaasa toonud keskmisest suurema rõhu investeringutele ja muudele kuludele, siis võib oodata 2025. aastal tavapärasest suurema defitsiidi jätkumist. Samas võrreldes eelmise prognoosiga on puudujääki vähendatud tulenevalt heast maksulaekumisest ning oodatust väiksema investeerimisaktiivsusest. Valmistele järgnevatel aastatel väheneb omavalitsuste defitsiit 0,1% kuni 0,2%ni SKPst. Seda tingib ühelt poolt vähenenud võimekus kohustusi juurde võtta, kuid teiselt poolt aitab investeringukuludid katta hüppeliselt kasvava saadavate investeringutoetuste maht (välisabi ja CO₂ kvooditulu).

Tabel 1 Majanduskasvu prognoos 2025-2029 (Rahandusministeerium)

	2025	2026	2027	2028	2029
1. SKP reaalkasv (%)	0,8	2,5	2,3	2,2	2,2
2. SKP nominaalkasv (%)	5,1	5,7	4,8	4,6	4,5
2a. SKP jooksevhindades (mld €)	41,9	44,3	46,4	48,5	50,7

1.2 Jõelähtme vald

2024. a alguses elas Jõelähtme vallas 7468 elanikku, 1. jaanuariks 2025 suurenes arv 266. elaniku võrra. Rahvaarvu ning seega ka potentsiaalsete maksumaksjate arvu kasv ja valla paiknemine Tallinna linna, kui Eesti suurima ja kiireima palgakasvuga majanduskeskuse, tagamaal ja tööjõuareaalis, on toeks valla perspektiivsel kasvul.

Jõelähtme valla areng, nagu ka teistel omavalitsustel, sõltub oluliselt muutustest Eesti üldises majanduskeskkonnas ning riigi kesktasandil tehtavatest fiskaalpoliitilistest otsustest, mis puudutavad nii omavalitsuste tulu- kui ka kulubaasi. Omavalitsustel puudub kindlus, et kõik eelarvestrateegias planeeritud tulud laekuvad ning see mõjutab omakorda omavalitsuse investeerimisvõimekust.

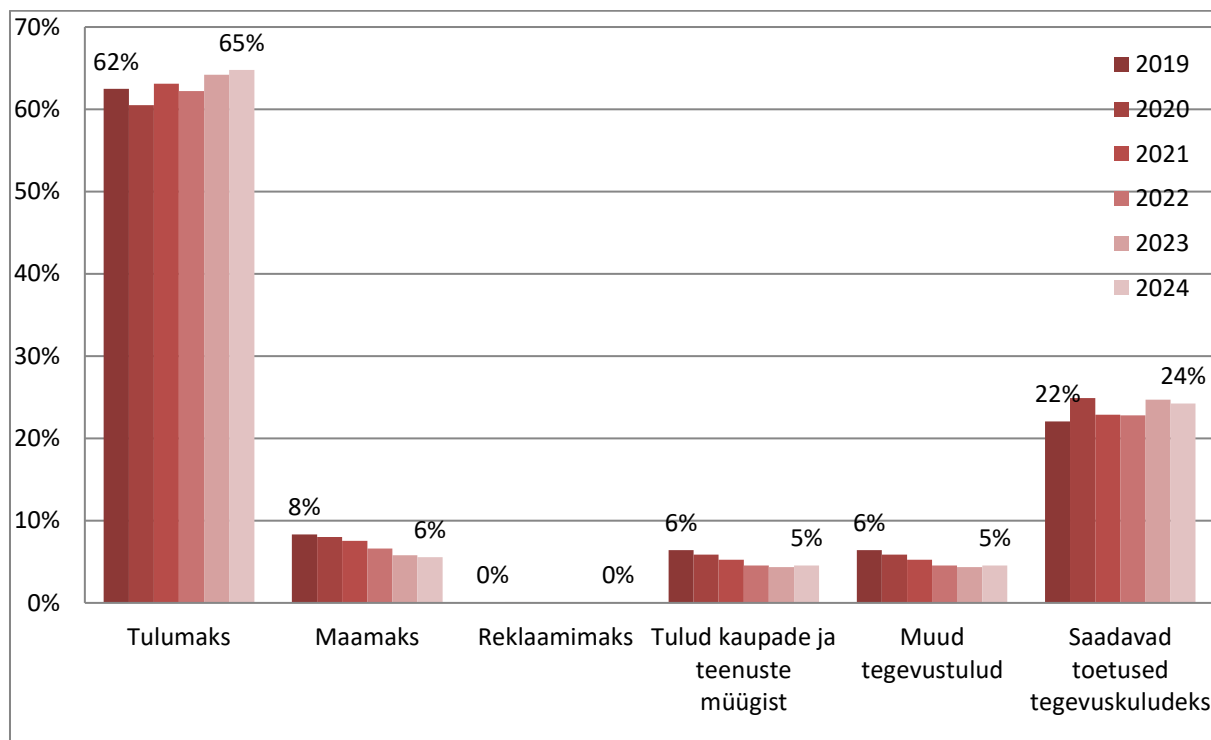
Jõelähtme vallas vajab jätkuvalt teostamist investeringuid avalike teenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamiseks, mistõttu on lähiaastate perspektiivis eelkõige oluline hoides kontrolli all majanduskulusid leida võimalusi investeringute teostamiseks ja ka valla palgalistele inflatsioonile mõju leevendamiseks läbi personalikulude suurendamise.

Järgnevatel aastatel on Jõelähtme vallal tegevustes eelkõige kuus olulist eesmärki:

1. Elanikkonnale tarvilike teenuste tagamiseks oluliste investeringute teostamine.
2. Välisvahendite maksimaalne kaasamine tegevuste ja investeringute finantseerimiseks.
3. Personalikulude kasv säilitamiseks kvalifitseeritud töötajaid ametikohtadel lähtuvalt palgakonkurentsist Tallinna ja seda ümbritsevate omavalitsustega.
4. Majandamiskulude kontrolli all hoidmine sisemise efektiivsuse kasvuga.
5. Eelarvestrateegia prognoosi planeerimisel säilitada positiivne tulem ning pikemas perioodis ka selle kasv.
6. Finantsdistsipliini tagamise meetmetest kinnipidamine.

2. Tulude prognoos

Jõelähtme valla tulubaas on viimasel kuuel aastal püsinud tululiikide jaotuse lõikes stabiilsena. Valdava osa tuludest moodustavad maksutulud, seejuures enam kui 60% üksikisiku tulumaks.

Joonis 1. Vallaeelarve tulude jaotus tululiikide lõikes 2019-2024 (Rahandusministeerium)

2.1 Maksutulud

Tulumaksu prognoos põhineb Rahandusministeeriumi 2025. aasta suvises majandusprognoosis välja töötatud majanduskeskkonda iseloomustavatel arvnäitajatel ning kohandatud Jõelähtme valla eripära ja tõenäolist arengustsenaariumi arvesse võttes.

Füüsilise isiku tulumaks on kõige suurema osakaaluga kohalikule omavalitsusele laekuv maks. Kohalikule omavalitsusele eraldatav tulumaks sõltub maksumaksjate arvust ning keskmise palga ja muude maksustavate tulude suurusel. Kohalikule omavalitsusele eraldatavat tulumaksu arvestatakse kalendriaasta 1. jaanuari seisuga füüsilisest isikust maksumaksja elukohajärgsele kohalikule omavalitsusele. Omavalitsusüksusele eraldatava maksusumma arvutamisel ei arvata maksustava tulu hulka kasu vara võõrandamisest. Füüsilisest isikust ettevõtja tasutud tulumaksu avansilist maksest 70% eraldatakse avansilise eraldisena tema elukohajärgsele kohaliku omavalitsuse üksusele. Kohaliku omavalitsuse üksustele eraldatakse tulumaks vastavalt rahandusministri 19.12.2008 määrusele nr 54 „Füüsilise isiku tulumaksu kohalikule omavalitsuse üksustele eraldamise kord“.

2022. a. võeti vastu tulumaksuseaduse muudatused, mis mõjutavad KOV-ile eraldatava tulumaksuosa alates 2024. aastast. Muudatuse tulemusel eraldati maksumaksja elukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvesse 2,5% residendist füüsilise isiku riiklikust pensionist

ja 11,89% residendist füüsilise isiku muust maksustatavast tulust, välja arvatud kohustuslik ja täiendav kogumispension, tulumaksuseaduse § 18 lõikes 13 nimetatud dividend ja vara võõrandamisest saadud kasu. Perioodil 2025-2027 suurendatakse järk-järgult residendist füüsilise isiku riiklikult pensionilt eraldatavat tulumaksu 2,5%lt 10,23%le ja vähendatakse samal ajal järk-järgult muust tulust tulumaksu 11,89%lt 10,23le. Muudatusega kiireneb tulumaksu laekumise kasv KOV-ides, kus on eakate osakaal kõrge ja aeglustub kasv KOV-ides, kus on kõrgem tööealiste osakaal ja palgatase. Jõelähtme vald kuulub teise gruppi ning seepärast ka valla tulubaas väheneb.

Alates 2015. aastast on tulumaksumäär 20%. Juunis 2023 vastu võetud tulumaksuseaduse muudatusega on alates 2025. aastast tulumaksumäär 22%.

Prognoosimisel arvestatud järgnevate eeldustega:

- Maksumaksjate arvu arvestamisel on aluseks võetud Jõelähtme valla elanike arvu suurenemisest tulenevalt maksumaksjate arvu kasv.
- Asukoht Tallinna läheduses tingivad üle Eesti keskmise elanike sissetulekute kasvu.

Eeldustest tulenevalt on kavandatud valla tulumaksu laekumise kasv aastatel 2026-2029 5% võrreldes eelneva aastaga.

Maamaks on eelarves tähtsuselt teine tuluallikas, moodustades 7-9% eelarve tuludest. Maamaksu prognoosimisel on arvestatud, et maa korralise hindamise tulemusena võeti uued maa maksustamishinnad kasutusele 1. jaanuarist 2024 ning vastavalt maamaksuseadusele määrati maamaksumäärad. 2025. aasta 1. jaanuarist tõsteti maamaksumäärad maksimaalsele tasemele vastavalt uuele jõustuvale maamaksuseaduse redaktsioonile, samuti kehtestatakse üleriigiline maamaksu aastase kasvu piirmäär 50%. Alates 2026. aastast jääb piirmäär vahemikus 10%-100% kohalike omavalitsuste otsustada.

Reklaamimaks jääb eelnevate eelarveaastate laekumisega samale tasemele arvesse võttes praegust majandusolukorda.

2.2 Muud tulud

Tulu kaupade ja teenuste müügist suureneb 2026. aastal 6,84%, 2027. aastal ja sellele järgnevatel aastatel 3%. Finantssuutlikkuse tagamiseks peab vald oma teenused üle vaatama ning hinnastama tegelikest kuludest lähtuvalt.

Tasandusfondi vahenditena arvestatakse tulubaasi vähenemise kompensatsiooni.

Toetusfondi vahendite suurenemist on arvestatud 2025. aastal 4% ning sellele järgnevatel aastatel 3%.

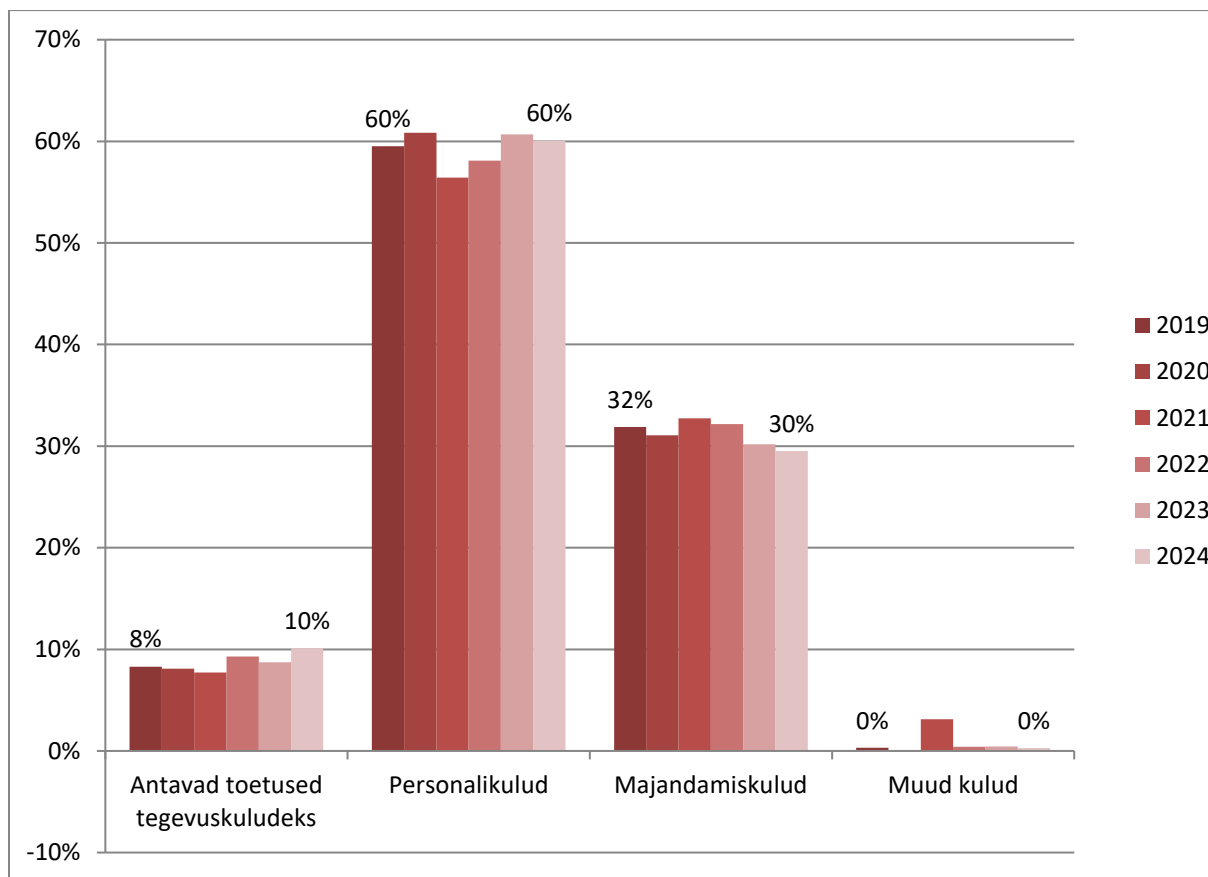
Muude tegevustoetuste osas on eeldatud nende jäämist samale tasemele.

Muude tegevustulude puhul on arvestatud tulude jäämisega samale tasemele.

Jõelähtme vald teeb pingutusi **sihtotstarbeliste toetuste** hankimiseks, taotledes võimaluselt vahendeid programmidest.

3. Kulude prognoos

Kulude struktuuris on viimase kuue aasta trendiks olnud eelkõige majandamiskulude stabiilsena hoidmine ning personalikulude osakaalu kasv.

Joonis 2. Vallaeelarve kulude jaotus majandusliku sisu järgi 2019-2024 (Rahandusministeerium)

3.1 Põhitegevuse kulud

Valla põhitegevuse kulude maht 2025. aastal on 18,9 miljonit eurot. Prognoosiperioodiks on arvestatud, et:

- **toetused tegevuskuludeks** jäävad samale tasemele (mõningate eranditega).
- **personalikulud** suurenevad iga-aastaselt 5%.
- **majandamiskulud** suurenevad 2026. a 3,41%, 2027. a 2,3% ning järgnevatel aastatel 2,2%. Arvestades eelarve seisu on eesmärk jätkuvalt leida alaeelarvetes sisemisi ressursse ja kulusid optimeerida.

Tabel 3 Jöelähtme valla finantstegevus ja prognoos (€)

Jöelähtme vald	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	18 730 366	19 742 805	20 901 004	21 994 694	23 167 417	24 422 088
Maksutulud	13 194 799	14 531 411	15 485 482	16 439 106	17 467 411	18 578 182
sh tulumaks	12 135 458	13 021 411	13 672 482	14 356 106	15 073 911	15 827 607
sh maamaks	1 040 120	1 500 000	1 800 000	2 070 000	2 380 500	2 737 575
sh muud maksutulud	19 221	10 000	13 000	13 000	13 000	13 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	855 258	855 258	913 758	941 171	969 406	998 488
Saadavad toetused tegevuskuludeks	4 543 198	4 319 636	4 491 764	4 604 417	4 720 600	4 835 417
sh tasandusfond	73 641	23 551	20 000	15 000	10 000	0
sh toetusfond	3 795 961	3 770 927	3 921 764	4 039 417	4 160 600	4 285 417
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	673 596	525 158	550 000	550 000	550 000	550 000
Muud tegevustulud	137 111	36 500	10 000	10 000	10 000	10 000
Põhitegevuse kulud kokku	17 625 694	18 892 820	19 589 525	20 320 763	21 079 127	21 871 792
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 785 099	1 893 924	1 830 000	1 830 000	1 830 000	1 830 000
Muud tegevuskulud	15 840 595	16 998 896	17 759 525	18 490 763	19 249 127	20 041 792
sh personalikulud	10 587 305	11 413 572	11 984 251	12 583 463	13 212 636	13 873 268
sh majandamiskulud	5 204 153	5 551 249	5 740 274	5 872 300	6 001 491	6 133 524
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud	42 801	39 783	31 571	31 571	31 571	31 571
sh muud kulud	49 137	34 075	35 000	35 000	35 000	35 000
Põhitegevuse tulem	1 104 672	849 985	1 311 480	1 673 930	2 088 290	2 550 296
Investeermistegevus kokku	-2 011 909	-1 679 292	-3 000 206	1 492 605	-3 201 201	-684 373
Põhivara müük (+)	12 600	774 100	1 000 000	5 000 000	1 000 000	0
Põhivara soetus (-)	-1 381 028	-2 499 782	-4 590 000	-3 650 000	-6 919 000	-300 000
sh projektide omaosalus	-1 096 538	-2 046 415	-3 583 293	-3 038 793	-3 794 068	-300 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	284 489	453 367	1 006 707	611 207	3 124 932	0
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus	-419 307	0	0	0	0	0
Finantstulud (+)	10 508	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Finantskulud (-)	-519 171	-416 977	-426 913	-478 602	-417 133	-394 373
Eelarve tulem	-907 237	-829 307	-1 688 727	3 166 535	-1 112 911	1 865 923
Finantseerimistegevus	534 577	782 443	1 761 257	-1 394 852	-702 158	-1 240 840
Kohustiste võtmine (+)	10 532 475	1 600 000	3 000 000	0	500 000	0
Kohustiste tasumine (-)	-9 997 898	-817 557	-1 238 743	-1 394 852	-1 202 158	-1 240 840
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-248 331	-46 864	72 531	1 771 683	-1 815 069	625 083
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+ /-)	124 329	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	104 735	57 871	130 401	1 902 085	87 015	712 098
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	11 240 313	12 141 556	13 871 242	12 444 819	11 711 090	10 438 679
sh üle 1 a perioodiga mittekatkestatav kasutusrent	28 529	147 329	115 758	84 187	52 616	21 045

Netovõlakkoormus (eurodes)	11 135 578	12 083 685	13 740 840	10 542 734	11 624 074	9 726 581
Netovõlakkoormus (%)	59,5%	61,2%	65,7%	47,9%	50,2%	39,8%
Netovõlakkoormuse ülemmäär (eurodes)	14 984 293	14 807 104	14 630 703	14 296 551	13 900 450	15 491 200
Netovõlakkoormuse individuaalne ülemmäär (%)	80,0%	75,0%	70,0%	65,0%	60,0%	63,4%
Vaba netovõlakkoormus (eurodes)	3 848 715	2 723 419	889 863	3 753 817	2 276 376	5 764 620

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja kulude vahe, mille väärtus aruandeaasta lõpu seisuga peaks olema null või positiivne. Eelarvestrateegia eesmärgiks on põhitegevuse tulude-kulude ülejäägi saavutamine võimalikult suurel määral, tagamaks piisavad vahendid laenukohustuste tasumiseks ja investeerimiseks.

Põhitegevuse tulude ja kulude vahe on Jõelähtme vallal positiivne, püsides vahemikus 0,8 miljonit eurot (2025) kuni 2,6 miljonit eurot (2029). Püstitatud eeldustele tuginedes suureneb põhitegevuse kulude maht aastaks 2029 2,6 miljoni euroni, seejuures on juba arvestatud perioodi investeeringute finantseerimise ja olemasolevate ning planeeritavate laenude teenindamisega.

3.2 Investeeringud

Investeeringustegevuse rahavoogudes käsitletakse eelarvestrateegias tulenevalt KOFS-i regulatsioonist järgmisi koostisosi: 1) põhivara soetus; 2) põhivara müük; 3) põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine; 4) põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine; 5) osaluste soetus; 6) osaluste müük; 7) muude aktsiate ja osade soetus; 8) muude aktsiate ja osade müük; 9) antavad laenud; 10) tagasilaekuvad laenud; 11) finantstulud ja finantskulud.

Jõelähtme vald kasutab investeeringute teostamiseks kolme allikat:

- omavahendid;
- finantseerimistehingud;
- sihtfinantseeringud.

Tabel 4 Investeeringustegevus aastatel 2024-2029 (€)

Jõelähtme vald	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Investeeringustegevus kokku	-2 011 909	-1 679 292	-3 000 206	1 492 605	-3 201 201	-684 373
Põhivara müük (+)	12 600	774 100	1 000 000	5 000 000	1 000 000	0
Põhivara soetus (-)	-1 381 028	-2 499 782	-4 590 000	-3 650 000	-6 919 000	-300 000
<i>sh projektide omaosalus</i>	-1 096 538	-2 046 415	-3 583 293	-3 038 793	-3 794 068	-300 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	284 489	453 367	1 006 707	611 207	3 124 932	0
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus	-419 307	0	0	0	0	0
Finantstulud (+)	10 508	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Finantskulud (-)	-519 171	-416 977	-426 913	-478 602	-417 133	-394 373

Tabel 5 Investeeringud aastatel 2025-2029 (€) nimeliselt

Jõelähtme vald	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
01 Vallavalitsus	23 370	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	23 370	0	0	0	0
04 Valla teede ja parklate rekonstrueerimine ja tolmuvabaks muutmine	280 000	250 000	250 000	250 000	250 000
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	280 000	250 000	250 000	250 000	250 000
04 Kergliiklusteede võrgustiku edasiarendus	15 000	0	350 000	369 000	0
sh toetuse arvelt	0	0	171 500	180 810	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	15 000	0	178 500	188 190	0
04 Turism, sh Jägala joa puhkeala arendamine	463 143	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	221 828	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	241 315	0	0	0	0
06 Välisvalgustuse arendamine	107 000	50 000	50 000	50 000	50 000
sh toetuse arvelt	12 000	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	95 000	50 000	50 000	50 000	50 000
06 Muu elamukommunaal	218 100	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	218 100	0	0	0	0
08 Sporditegevus, sh Neeme kogukonnamaja	50 000	0	0	3 000 000	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	1 500 000	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	50 000	0	0	1 500 000	0
08 Kostivere mõisa ja mõisa pargi renoveerimine	200 000	420 000	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	267 000	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	200 000	153 000	0	0	0
08 Jõelähtme rahvamaja rekonstrueerimine	0	0	0	250 000	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	125 000	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	0	0	125 000	0
09 Loo lasteaia ruumide soetamine	94 569	370 000	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	94 569	370 000	0	0	0
09 Kostivere lasteaia uue soojasõlme ehitus ja elektrisüsteemi renoveerimine	75 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	75 000	0	0	0	0
09 Neeme LA	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	0	0	0	0	0
09 Loo Keskkooli juurdeehitus (koos kultuurikeskuse ja spordihoonega)	12 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	0
sh toetuse arvelt	0	439 707	439 707	1 319 122	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	12 000	2 560 293	2 560 293	1 680 878	0
09 Kostivere Kool	12 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	12 000	0	0	0	0
09 Neeme Kooli energiatõhusamakas muutmine	900 000	500 000	0	0	0
sh toetuse arvelt	219 539	300 000	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	680 461	200 000	0	0	0
10 Jägala sotsiaalmaja ehitus	49 600	0	0	0	0
sh toetuse arvelt	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	49 600	0	0	0	0

3.3 Finantseerimistegevus

Finantseerimistegevusena kajastatakse laenude võtmist ja võetud laenude põhiosa tagasimaksed vastavalt maksegraafikutele. Kohaliku omavalitsuse üksus võib võtta laenu vaid investeerimistehinguteks vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse §38 sätestatud nõuetele.

Perioodil 2026-2029 on Jõelähtme valla võetavad laenud arvestatud 3 protsendilise intressiga ja tagasimaksetähtajaga 10 aastat.

Tabel 6. Finantseerimistegevus aastatel 2024-2029 (€)

Jõelähtme vald	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Finantseerimistegevus	534 577	782 443	1 761 257	-1 394 852	-702 158	-1 240 840
Kohustiste võtmine (+)	10 532 475	1 600 000	3 000 000	0	500 000	0
Kohustiste tasumine (-)	-9 997 898	-817 557	-1 238 743	-1 394 852	-1 202 158	-1 240 840

4. Sõltuvad üksused

Jõelähtme valla konsolideerimisgruppi kuulub OÜ Loo Vesi, mis on 100% vallale kuuluv üksus. OÜ Loo Vesi põhitegevusalaks on vee- ja kanalisatsiooniteenuste pakkumine.

Vastavalt Rahandusministri 16.05.2011 määrusele nr 29 „Kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse finantsdistipliini tagamise meetmete arvestusmetoodika“ loetakse konsolideerimisgruppi kuuluvad üksused sõltuvaks ja arvestusgruppi kuuluvaks üksuseks kahel tingimusel:

1. Kui üksus on saanud üle poole tuludest avalikust sektorist;
2. Kui üksus on saanud üle 10% põhitegevuse tuludest toetusena ja rendituluna kohalike omavalitsuste konsolideerimisgruppidesse kuuluvatelt üksustelt.

Vastavalt üksuse eelarve prognoosile ei ole OÜ Loo Vesi 2024. aastast sõltuv ja arvestusgruppi kuuluv üksus ning sellest tulenevalt üksust Jõelähtme valla eelarvestrateegias 2026-2029 ei kajastata.

5. Finantsdistsipliin

Jõelähtme vald on oma arengu kavandamisel ja elluviimisel lähtunud kestlikkuse printsiibist. Teostatud investeeringud ja võetud kohustused on säilitanud vallale nii piisava maksevõime, tagamaks olemasolevate teenuste osutamise senises mahus, kui ka võimaluse vajadusel täiendavate investeeringute planeerimiseks laenuvahendite abil enne Rahandusministeeriumi kehtestatud piiri saavutamist.

Finantsdistsipliini tagamiseks sätestab Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus finantsdistsipliini tagamise meetmed, milleks on kinnipidamine kohaliku omavalitsuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja kinnipidamine netovõlakoormuse ülemmäärast.

Põhitegevuse tulemi leitakse põhitegevuse tulude kogusumma ja põhitegevuse kulude kogusumma vahena. Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse järgi on põhitegevuse tulemi väärtuseks lubatud ainult null või positiivne summa, negatiivne väärtus ei ole üldjuhul lubatud. Kui põhitegevuse tulemi väärtus on negatiivne, siis see tähendab, et omavalitsus ei suuda katta jooksvate tulude arvelt kulusid. Sellisel juhul finantseeritakse põhitegevuse kulusid põhivara müügi ja reservide arvelt. Ühekordsete tulude arvelt põhitegevuse kulude finantseerimine pikema perioodil on riskantne ning nende tulude kehvema laekumise korral võib tekkida oht sattuda finantsraskustesse ning omavalitsuses ei ole tagatud põhitegevuse rahastuse jätkusuutlikkust.

Netovõlakoormus leitakse võlakohustuste kogusumma ja likviidsete varade kogusumma vahena aruandeaasta lõpu seisuga. Netovõlakoormuse ülempiir jääb vahemikku 60-100%, sõltudes omavalitsuse finantsvõimekusest. Mida suurem on põhitegevuse tulemi, seda rohkem suudetakse jooksvate tulude arvelt teha nt investeeringuid või tagasi maksta laenusid, seda suurem võib olla omavalitsuse individuaalne netovõlakoormuse ülempiir.

Tabel 7. Jöelähtme valla arvestusüksuse finantsvõimekus 2023-2028 (€)

Jöelähtme vald	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	18 730 366	19 742 805	20 901 004	21 994 694	23 167 417	24 422 088
Põhitegevuse kulud kokku	17 625 694	18 892 820	19 589 525	20 320 763	21 079 127	21 871 792
Põhitegevuse tulem	1 104 672	849 985	1 311 480	1 673 930	2 088 290	2 550 296
Investeeringustegevus kokku	-2 011 909	-1 679 292	-3 000 206	1 492 605	-3 201 201	-684 373
Finantseerimistegevus	534 577	782 443	1 761 257	-1 394 852	-702 158	-1 240 840
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-248 331	-46 864	72 531	1 771 683	-1 815 069	625 083
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	104 735	57 871	130 401	1 902 085	87 015	712 098
Netovõlakoorumus (eurodes)	11 135 578	12 083 685	13 740 840	10 542 734	11 624 074	9 726 581
Netovõlakoorumus (%)	59,5%	61,2%	65,7%	47,9%	50,2%	39,8%
Netovõlakoorumuse ülemmäär (eurodes)	14 984 293	14 807 104	14 630 703	14 296 551	13 900 450	15 491 200
Netovõlakoorumuse individuaalne ülemmäär (%)	80,0%	75,0%	70,0%	65,0%	60,0%	63,4%
Vaba netovõlakoorumus (eurodes)	3 848 715	2 723 419	889 863	3 753 817	2 276 376	5 764 620

Jöelähtme valla põhitegevuse tulem on aastast 2022 kindlalt positiivne. Samas on näha finantseerimistegevusest, et põhitegevuse tulemi positiivne väärtus ei suuda katta ära kogu investeerimistegevuseks vajaminevat summat ning vahe tuleb finantseerida laenudega.

Jöelähtme valla netovõlakoorumus on vahemikus 39,8%-65,7%, mis jääb alla maksimaalsest netovõlakoorumusest.

5.1 Tundlikkusanalüüs

Kuigi Jõelähtme valla eelarvestrateegia on koostatud konservatiivsuse printsiibist lähtuvalt, võivad siiski teatud tõenäosusega ilmnedä sündmused, mis parandavad või halvendavad KOV-i finantspositsiooni baasstsenaariumiga võrreldes.

Tundlikkusanalüüsi eesmärk on anda ülevaade võimalike riskistsenaariumite realiseerumise korral kulude vähendamise vajalikust mahust. Baasstsenaarium on koostatud eelarvestrateegia olemasoleva versiooni põhjal.

Tundlikkusanalüüs näitab, et isegi mõneprotsendiline muutus tuludes või kuludes mõjutab oluliselt eelarve võimalusi.

Tabel 8. Baasstsenaarium: Eelarvestrateegia olemasoleva versiooni põhjal (€)

BAASSTSENAARIUM						
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	18 730 366	19 742 805	20 901 004	21 994 694	23 167 417	24 422 088
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	17 625 694	18 892 820	19 589 525	20 320 763	21 079 127	21 871 792
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-2 011 909	-1 679 292	-3 000 206	1 492 605	-3 201 201	-684 373
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	1 104 672	849 985	1 311 479	1 673 931	2 088 290	2 550 296
Arvestusüksuse eelarvetulem	-907 237	-829 307	-1 688 727	3 166 536	-1 112 911	1 865 923
Arvestusüksuse võlakohustused	11 240 313	12 141 556	13 871 242	12 444 819	11 711 090	10 438 679
Arvestusüksuse likviidne vara	104 735	57 871	130 401	1 902 085	87 015	712 098
Arvestusüksuse netovõlakooormuse määr	59,5%	61,2%	65,7%	47,9%	50,2%	39,8%
Arvestusüksuse netovõlakooormuse ülemmäär	14 984 293	14 807 104	14 630 703	14 296 551	13 900 450	15 491 200

Tabel 9. Riskistsenaarium 1. Sissetulekute kasv eeldatavast 2% võrra väiksem (€)

RISKISTSENAARIUM A - Sissetulekute väiksem kasv						
Võrreldes baasstsenaariumiga on elanike ehk maksumaksjate sissetulekute aastane kasv 2023. aastast kuni perioodi lõpuni 2% väiksem.						
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	18 730 366	19 742 805	20 482 984	21 554 800	22 704 069	23 933 646
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	17 625 694	18 892 820	19 589 525	20 320 763	21 079 127	21 871 792
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-2 011 909	-1 679 292	-3 000 206	1 492 605	-3 201 201	-684 373
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	1 104 672	849 985	893 459	1 234 037	1 624 942	2 061 854
Arvestusüksuse eelarvetulem	-907 237	-829 307	-2 106 747	2 726 642	-1 576 259	1 377 481
Arvestusüksuse võlakohustused	11 240 313	12 141 556	13 871 242	12 444 819	11 711 090	10 438 679
Arvestusüksuse likviidne vara	104 735	176 671	-200 390	1 099 829	-1 210 159	-1 105 089
Arvestusüksuse netovõlakooormuse määr	59,5%	60,6%	68,7%	52,6%	56,9%	48,2%
Arvestusüksuse netovõlakooormuse ülemmäär	14 984 293	15 794 244	16 386 387	17 243 840	15 892 848	15 556 870

Tabel 10. Riskistsenaarium 2: Põhitegevuse kulude kasv eeldatavast 5% suurem (€)

RISKISTSENAARIUM B - Põhitegevuse kulude kasv						
Võrreldes baasstsenaariumiga on põhitegevuse kulude kasv alates 2023. aastast 5% suurem.						
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	18 730 366	19 742 805	20 901 004	21 994 694	23 167 417	24 422 088
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	17 625 694	18 892 820	20 569 001	21 336 801	22 133 083	22 965 382
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-2 011 909	-1 679 292	-3 000 206	1 492 605	-3 201 201	-684 373
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	1 104 672	849 985	332 003	657 893	1 034 334	1 456 706
Arvestusüksuse eelarvetulem	-907 237	-829 307	-2 668 203	2 150 498	-2 166 867	772 333
Arvestusüksuse võlakohustused	11 240 313	12 141 556	13 871 242	12 444 819	11 711 090	10 438 679
Arvestusüksuse likviidne vara	104 735	176 671	-761 846	-37 771	-2 938 368	-3 438 445
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	59,5%	60,6%	70,0%	56,8%	63,2%	56,8%
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemmäär	14 984 293	15 794 244	16 720 803	16 496 021	16 217 192	15 874 357

Tabel 11. Riskistsenaarium 3: Laenuintressid kujunevad eeldatust kõrgemaks (€)

RISKISTSENAARIUM C -- Intressimäära suurenemine 2%						
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	18 730 366	19 742 805	20 901 004	21 994 694	23 167 417	24 422 088
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	17 625 694	18 892 820	19 832 356	20 598 188	21 328 023	22 106 014
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-2 011 909	-1 679 292	-3 000 206	1 492 605	-3 201 201	-684 373
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	1 104 672	849 985	1 068 648	1 396 506	1 839 394	2 316 074
Arvestusüksuse eelarvetulem	-907 237	-829 307	-1 931 558	2 889 111	-1 361 807	1 631 701
Arvestusüksuse võlakohustused	11 240 313	12 141 556	13 871 242	12 444 819	11 711 090	10 438 679
Arvestusüksuse likviidne vara	104 735	57 871	-144 001	1 318 687	-776 849	-417 559
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	59,5%	61,2%	67,1%	50,6%	53,9%	44,5%
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemmäär	14 984 293	15 794 244	16 720 803	16 496 021	16 217 192	16 215 571

6. Kokkuvõte

Eelarvestrateegias on antud ülevaade Jõelähtme valla eelarve tuludest, kuludest, investeerimis- ja finantseerimistegevusest aastatel 2024-2025 ning koostatud prognoosid nelja eelseisva aasta kohta. Eelarve on struktureeritud vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses sätestatule.

Järgnevalt on välja toodud põhijäreldused ja soovitused:

- Tänapäevase eelarvestrateegiaga suudab Jõelähtme vald täita finantsdistsipliini tingimusi vastavalt Rahandusministeeriumi kehtestatud normatiividele.
- Jõelähtme vald on finantssituatsioonis, mis võimaldab järgneval neljal aastal teostada valla arengu seisukohalt olulisi ja perspektiivis kaudset tulu tootvaid investeeringuid ja suurendada personalikulusid.
- Jõelähtme vald on tundlik väliskeskkonnast tulenevatele muutustele – eelarvetulude võimalikule vähenemisele (tulenevalt eelkõige maksumaksjate arvu juurdekasvu pidurdumisest või inimeste sissetulekute kasvutempo langusest) või intressimäärade tõusule.
- Eelarvestrateegia riskiks on ka planeeritud vara müük. Taksituseks võivad saada nii müüa soovitud vara kui ka teisalt turu võime osta antud vara. Vara müügi õnnestumine on väga oluline, sest sellest sõltuvad järgnevate aastate investeeringud.